

VƏFA TOFİK qızı BALAKİŞİYEVA
Mingəçevir Dövlət Universiteti

HEYDƏR ƏLİYEV MÜSTƏQİL AZƏRBAYCAN ORDUSUNUN MEMARI KİMİ

Müasir müstəqil dövlətimizin memarı və qurucusu olan Ulu öndər Heydər Əliyev qüdrətli Azərbaycan ordusunun yaradıcısıdır. Ulu öndər SSRİ dövründə və müstəqil olduğdan sonra Azərbaycana rəhbərlik edərkən ordu quruculuğu, hərbi kadrların hazırlığı məsələsinə xüsusi diqqət yetirmişdir. 1969-cu ildə respublika rəhbərliyinə gəlişindən sonra müstəsna xidmətləri sayəsində ölkəmizdə hərbi kadrların hazırlanması prosesi geniş vüsət almışdır. 1971- ci ildə böyük səylər nəticəsində hərbi general Cəmşid Naxçıvanski adına hərbi məktəbin açılmasına nail olmuşdur. Həmin məktəbin fəaliyyəti Azərbaycanda hərbi sənətinin marağın güclənməsinə, azərbaycanlı zabit kadrların hazırlanmasına gətirib çıxarmışdır. Bu gün məktəbin məzunları arasında yüksək rütbəli zabitlər, generallar var. [1]

Eyni zamanda Heydər Əliyev azərbaycanlı gənclərin Bakı Ali Birləşmiş Komandalıq və Bakı Ali Hərbi Dənizçilik məktəblərində və eləcə də SSRİ- nin digər məktəblərində oxuması üçün tədbirlər görmüşdür. Heydər Əliyevin SSRİ dövründəki ordu quruculuğu siyasəti müstəqillik qazandıqdan sonrada öz bəhrəsini vermişdir. Hər bir dövlətin varlığı, müqədaratı onun güclü iqtisadiyyatı və güclü ordusunun olması ilə səciyyələnir. 1991- ci il 18 oktyabrda öz müstəqilliyini bərpa etmiş Azərbaycan elə müstəqilliyinin ilk günlərində mürəkkəb sosial- iqtisadi icimai, siyasi vəziyyətlə üzləşdi. Bu eyni zamanda özünü ordu sahəsində göstərdi. [2]

Dağlıq Qarabağda döyüşən əsgərlərin vahid komandalığından idarə edilməməsi, 20%-dən artıq torpaqlarımızın ermənilər tərəfindən işğalı ilə nəticələndi. Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin mövcudluğu və şərəfli tarixi Azərbaycan xalqının ulu öndəri zəmanəmizin nadir şəxsiyyəti bütün ömrünü xalqın xoşbəxtliyi, azadlığı və müstəqilliyi uğrunda mübarizəyə həsr etmiş unudulmaz Heydər Əliyevin adı ilə sıx bağlıdır. Çünki bu günki, Azərbaycan ordusunun qurulması, inkişafı, möhkəmlənməsi Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyətinin dövlətçilik təfəkkürünün siyasi uzaqgörənliyinin və təşkilatçılıq qabiliyyətinin məntiqi nəticəsidir.

Dünya miqyasında çox az şəxsiyyət tapılar ki, Heydər Əliyev kimi siyasi uzunömürlüyə malik olsun xalqı və milləti tərəfindən belə uzun müddət etibarə və etimada layiq görülsün. Uzun müddət xalqının xoşbəxtliyi, firavanlığı, inkişafı və müstəqilliyi yolunda fədakarcasına fəaliyyət göstərsin, özündən sonra müstəqil dövlət kimi qiymətli bir miras qoyub getsin. Buna görədir ki, indi Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan simvollarından birinə çevrilmişdir. Azərbaycanın bu günki və gələcək tarixində özünə bir əbədlilik qazanmışdır. Böyük şəxsiyyətin Azərbaycan xalqı qarşısındakı tarixi xidmətlərindən biri də müasir Azərbaycan ordusunun memarı olmasıdır. Müstəqilliyimizin və ərazi bütövlüyümüzün etibarlı zəmanəti olan bu günkü güclü Azərbaycan ordusu xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin şah əsərlərindən biridir və zaman ördükcə, nəsillər dəyişdikcə möhkəmlənən və inkişaf edən Azərbaycan ordusu Heydər Əliyevin adını və əməllərini özündə daim yaşadacaqdır. Heydər Əliyevin daim yaşadacaq amillərdən biri də onun ordu quruculuğu sahəsində hər zaman öyrənilməsinə ehtiyac olacaq, izləniləcək nəsillərdən-nəsillərə ötürüləcək zəngin irsidir. Azərbaycan xalqının arzusunu, istəyini müstəqil dövlət quruculuğunun fəlsəfəsini əks etdirən bu irs Azərbaycanda ordu quruculuğunu təfəkkürünün bu prosesə milli yanaşmanı formalaşdıracaqdır. Silahlı Qüvvələrin güc və ilham mənbəyi olan xalq və ordu birliyinin nəzəri və əməli bazasını təmin edə biləcək ən yaxşı nümunədir. Milli ordu quruculuğu sahəsində Heydər Əliyev irsinin əvəzsiz dəyəri ondadır ki, bu dəyər başlanğıcını hələ Sovetlər dövründən götürüb. Müstəqil olmadığı zaman Azərbaycanın qəhrəmanlıq ənənələrinin davam etdirilməsi, zəngin hərbi tarixinin canlandırılması, gənclərin qəhrəmanlıq ənənələrinin əsasında tərbiyə edilməsi, sərkərdələrin və görkəmli hərbi xadimlərinin şərəfli yolunun davam etdirilməsi Heydər Əliyevin hər zaman diqqət mərkəzində olmuşdur.

Bunun nəticəsidir ki, Sovet illərində Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərlik etdiyi vaxtlar hərbi xidmətə münasibətdə yeni bir baxış formalaşdırıldı. Bu istiqamətdə əməli təşkilati işlərə vüsət verildi. Əgər Heydər Əliyevə qədər Azərbaycan gənclərinin hərbi xidmətə cəlb edilməsinə onların 2 illik hərbi xidmətinə hansısa hərbi hissədə 2 illik müddətinin başa vurulması kimi sınağı kimi baxılırdısa, Heydər Əliyev respublikaya rəhbərlik etdiyi illərdə bu baxışları dəyişməyə müvəffəq oldu və bunu bir ümumxalq vəzifəsi kimi aktuallaşdırdı.

Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin Sovet dövründə diqqət yetirdiyi məsələlərdən biri də SSRİ Silahlı Qüvvələrinin tərkibində azərbaycanlı zabitlərin məsul vəzifələrə irəli çəkilməsi məsələsi idi. Ulu öndər bildirdi ki, o vaxt zabit və generalların irəli çəkilməsinə çalışmaqla Azərbaycanın bu günkü zabit kadrlarının əsasını qoyulmasını istəyirdi. Heydər Əliyevin milli zəmində hərbi təşkilatı işinin çox mühüm istiqmətinin Sovet dövründə milli zabit kadrlarının hazırlanması təşkil edirdi. Bu sahədəki fəaliyyət Azərbaycanın hərbi tarixində son dərəcədə əhəmiyyətli və yadda qalan bir səhifəsidir və Azərbaycan öz müstəqilliyini əldə edəndən sonra Heydər Əliyevin necə böyük uzaqqörən olduğu bir daha öz təsdiqini tapdı.

Naxçıvanski adına hərbi lisey Heydər Əliyevin diqqət və qayğısı ilə qısa vaxt ərzində ən müasir təhsil müəssisəsinə çevrildi. Belə xüsusi diqqət və qayğı Azərbaycanda hərbiçi peşəsinin nüfuzunun artmasına xüsusi rol oynamışdır. Nəticədə orduda peşəkar hərbiçilərin sayı da artdı. Bu təhsil ocağını bitirən neçə- neçə gənc Bakının ali məktəbləri ilə yanaşı Keçmiş SSRİ-nin ali məktəblərində hərbiçi peşəsinə yiyələndilər. Onlar indi də Heydər Əliyevin yaratdığı məktəbin məzunları olması ilə fəxr edirlər.

Azərbaycan ordusu bu gün dünyanın ən peşəkar NATO standartlarına cavab verən orduları ilə bir sırada dayanır. Bunu beynəlxalq təşkilatların apardığı monitorinqlərdə təsdiq edir.

Bu gün Azərbaycanın qüdrətli və nizami orduya malik olması məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin gərgin zəhmətinin bəhrəsidir. Ulu öndərin siyasətini uğurla davam etdirən prezident Ali baş komandant İlham Əliyevin siyasəti nəticəsində Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin müasir hərbi texnika ilə təchiz edilməsinə, möhkəm nizam- intizam, yüksək döyüş ruhu ilə seçilən düşməyə sarsıdıcı zərbə vurmağa qadir olan bir ordu yaradılmasına nail olur. Respublika prezidentinin göstərişinə uyğun olaraq hər il dövlət büdcəsindən hərbi sahəyə ayrılan xərclərin dəfələrlə artırılması ordumuzun bütün sahələr üzrə potensialının yüksək səviyyəyə çatdırılmasına səbəb olur.

Azərbaycanda hərbi quruculuq bu gün də yüksələn xətlə inkişaf edir. Məhz uğurlu siyasət nəticəsində rəşadətli ordumuzun şücaəti sayəsində Ermənistanın 30 il ərzində yaratdığı ordu sadəcə 44 gün tab gətirdi və beləliklə, dünya ictimaiyyətində Ermənistan ordusu haqda yaranan yenilməzlik mifi puç oldu.

Azərbaycan Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə haqq mübarizəsinə qalxdı və düşməni iti qovan kimi öz ərazilərimizdən çıxardı. Azərbaycan hərbi tarixinə yenilik kimi düşən strategiya tətbiq edərək ən müasir silahlardan istifadə etməklə, habelə minimal itkilər verərək qısa müddət ərzində düşmənin bütün hərbi texnikasını məhv etdi, canlı qüvvəsinə ciddi zərbə vurdu. Azərbaycan Ordusunun yüksək peşəkarlıqla apardığı işğaldan azad etmə əməliyyatı dünya üzrə müharibələrin aparılması doktrinasında ciddi dəyişikliklərə səbəb olacaqdır.

İSTİFADƏ OLUNMUŞ ƏDƏBİYYAT

1. İbrahimova Mətanət, Hüseynova Aytən, Vəliyeva Mədinə “Heydər Əliyev (Əliyev Heydər Əlirza oğlu): bibliografiya” Zərdabi-Nəşr Bakı, 2018
2. Mehdiyev Ramiz “İnkişaf - məqsədimizdir: yüz birinci kitab: fevral 2020-mart 2020” Azərənəşr Bakı, 2020

Vəfa Tofiq qızı Balakışiyeva

Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycan ordusunun memarı kimi

Xülasə

Heydər Əliyevin müdrik, ağıllı siyasəti Dövlətimizi ayağa qaldırdı, dirçəltdi Yeni Azərbaycan yaratdı. Apardığı siyasət Bütün ölkələrdə öz dostluq münasibətini gücləndirdi, Heydər Əliyevin siyasətinin davamçısı bu gündə İlham Əliyev davam etdirir. Bu qürur verici bir hissədir. Heydər Əliyev Hər yerdə söylərdi ki, Azərbaycan mənim övladımdır, canımdır, hər şeyimdir. Ulu öndərin daxili, xarici siyasəti Azərbaycan da yenilməz güc yaratdı. Düşməni hər hərəkət ilə Torpaqlarımızdan uzaq tuturdu, bu da Heydər Əliyevin uzaqqörən bir şəxsiyyət olduğunun sübutudur.

Açar sözlər: qələbə, azadlıq, siyasi iradə, hərbi güc möhkəmlənmə, gələcəyə baxış, hərbi məktəbin açılması, güclü dövlət, güclü siyasət, yüksək iradə, siyasi vəziyyət, güclü iqtisadiyyat, Heydər Əliyevin yaratdığı hərbi ordu, yaradıcı qüvvə, ordunun şücaəti, dövlət quruculuğu

Вефа Тофик кызы Балакишиева

Гейдар Алиев как архитектор независимой азербайджанской армии

Резюме

Мудрая и разумная политика Гейдара Алиева подняла и возродила наше государство и создала новый Азербайджан. Его политика укрепила дружеские отношения во всех странах, и продолжатель политики Гейдара Алиева, Ильхам Алиев, продолжается и сегодня. Это чувство гордости. Гейдар Алиев Везде говорили, что Азербайджан - мое дитя, моя душа, все. Внутренняя и внешняя политика великого лидера создала в Азербайджане непобедимую силу. Он каждым своим шагом отгонял врага от наших земель, что доказывает, что Гейдар Алиев был дальновидным человеком.

Ключевые слова: победа, свобода, политическая воля, укрепление военной мощи, видение будущего, открытие военного училища, сильное государство, сильная политика, высокая воля, политическая ситуация, сильная экономика, военная армия, созданная Гейдаром Алиевым, созидательная сила, армейское мужество, государственное здание

Vefa Tofiq gizi Balakishiyeva

Heydar Aliyev as the architect of the independent Azerbaijani army

Summary

His policy has strengthened its friendly relations in all countries, and the successor of Heydar Aliyev's policy, Iham Aliyev, continues today. This is a proud feeling. Heydar Aliyev Everywhere they would say that Azerbaijan is my child, my soul, everything. The great leader's domestic and foreign policy has created an invincible force in Azerbaijan. He kept the enemy away from our lands with every move, which proves that Heydar Aliyev was a far-sighted person.

Key words: victory, freedom, political will, strengthening of military power, vision of the future, opening of a military school, strong state, strong politics, high will, political situation, strong economy, military army created by Heydar Aliyev, creative force, army courage, state building